

# Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:  
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177  
PODUREDNIŠTVO:  
Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L. 800  
Letna naročnina . . . . . L. 1.500  
Letna inozemstvo . . . . . L. 2.500  
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 50 (670)

Gorica - četrtek 14. decembra 1961 - Trst

Posamezna številka L. 30

## Radio in televizija v šolah

Pretekli teden je bil v Rimu mednarodni kongres za radio in televizijo v šolah. Kongres je sklicala ital. državna ustanova za radio in televizijo. Udeležili so se ga zastopniki 64 držav. Namen kongresa je bil, izmenjati si izkušnje in načrte za uporabo teh dveh najnovejših pridobitev za izboljšanje šolskega pouka in zlasti še za šolanje odraslih in takih, ki v šole ne morejo. O tem so poročali številni navzoči zastopniki. Ob koncu so zaprosili za avdienco pri sv. očetu, ki jih je drage volje sprejel. Pri avdienci je v imenu vseh udeležencev pozdravil sv. oče predsednik kongresa Sir Jan Jacob v francoskem jeziku. Sv. oče je na pozdrav odgovoril prav tako v francosčini. Dejal je med drugim, da ga zelo veseli namen, ki si ga je kongres zastavil, da si izmenjajo izkušnje in načrte za uporabo radia in televizije v šolah in za širjenje kulture ter bratstva. Prav je, da mnogim služita obe ti iznajdbi za kratek čas, toda še veliko boljše je, da se uporabljata za pouk in vzgojo. On sam da se tega veseli in da je tudi osebno hotel nekajkrat videti in se prepričati o njihovem delu na tem polju. Gotovo, da je zelo vzvišen poklic vzgoja in pouk otrok. Radio in televizija pomagata v tem oziru v zelo veliki meri staršem pri tej njihovi težki in odgovorni nalogi. Vendar je treba paziti, je dejal sv. oče, da bodo

programi harmonično sestavljeni, tako da bodo služili otrokom in odraslim, da bodo upoštevali celotnega človeka, njegov um in srce in voljo, da se bodo upoštevale tudi duhovne dobrine, ki morajo imeti prvo mesto. Zato pa skrbite, da bo tudi vera imela mesto, ki ji gre, je zaključil sv. oče.

### PROSJA RADIU TRST A

Ko smo brali poročila o tem kongresu in zlasti še ko smo videli, kako veliko važnost polaga na uporabo radia in televizije v šoli tudi sv. oče, smo se znova spomnili na razgovor z neko našo učiteljico v preteklih počitnicah. Tožila je, da na ital. šolah imajo posebne ure na radu, v slovenskih pa tega ni. To da je velika pomanjkljivost v sodobni šoli. Iz tega, kar so povedali na zadnjem mednarodnem kongresu, je to še bolj vidno. Zato bi v imenu vseh naših učiteljev na slovenskih šolah prosili vodstvo radia Trst A, naj bi mislili na to potrebo slov. šol v Italiji; vpeljali naj bi posebne oddaje za šole. To sicer delajo v neki meri za praznike, ko slišimo vsako leto otroke iz raznih šol, ki so imeli svoje božičnice, da oddajajo njih pesmi in recitacije po radu. Toda to je premalo. Potrebovali bi veliko več. Upamo, da bo vodstvo radia Trst A v mejah možnosti tej prošnji in potrebi ugodilo.

## Nova enciklika Janeza XXIII. Sv. Leon Veliki in edinost Cerkve

V nedeljo, 10. dec. je sv. oče Janez XXIII. izdal napovedano encikliko o papežu sv. Leonu Velikem. V ta namen je uporabil 1500-letnico smrti tega velikega papeža iz sredine 5. stoletja. V encikliki nam sv. oče oriše osebnost, delo in nauk svojega prednika Leona Velikega.

Zivel je ta papež v časih, ki so bili težki za Cerkev in za rimski imperij. Temu slednjemu so grozili barbari, ki so se drug za drugim valili preko Donave in Rena na jug in zapad v dežele, ki so tvorile posest rimskega cesarstva. Na teh pohodih so uničevali vse, kar so našli. Posebno hudi pa so bili Huni, ki so prav tedaj prihrumeli v Evropo iz srednje Azije in postali bič Evrope; še drugi barbari narodi so se jih bali. Vendar se je leta 451 njihov kralj Atila moral vrniti poražen iz Francije. Toda že naslednje leto je pripravljen velik pohod v Italijo z namenom, da si jo osvoji in se v njej ustavi s svojim ljudstvom. Na tem potu je na vratih Italije porušil najprej slavni Oglej (l. 452), nato je šel dalje proti Rimu. Nihče se mu ni mogel postaviti v bran. Tedaj se je odločil rimski škof Leon Veliki, da gre strašnemu Atili nasproti, da z darovi in lepimi besedami odvrne od dežele to hudo kazen božjo. Zgodovinarji pravijo, da sta se oba, papež in Atila, srečala ob reki Mincio na meji sedanje Lombardije. Na divjega hunskega kralja je mir in dostojanstvo Leona Velikega tako vplivalo, da je sprejel ponujano odkupnino in se vrnil v Panonijo, kjer je leto nato umrl.

Tega zgodovinskega dogodka se spominja tudi Janez XXIII. v svoji encikliki. Vendar bolj kot te zasluge zanimata papeža dušnopastirsko delovanje Leona Velikega in njegova učiteljska služba, kajti Leon I. je bil velik škof in velik cerkveni učitelj. V tistih zmedenih časih, ko so od znotraj razjedale Cerkev razne krive vere (nestorjani, evtiheji, pelagiani idr.), je Cerkev potrebovala trdnega krmarja in modrega učnika. Takega se je izkazal nekdanji diakon rimske cerkve Leon Veliki (440 do 461). Za trdnega krmarja Petrove ladjice se je izkazal zlasti v času sporov zoper krivo vero meniha Evtiha, ki je učil, da Kristus ni bil pravi človek. Tedaj je Leon nastopil z vso odločnostjo in modrostjo, obsodil krivi nauk in škofo, ki so ta nauk zagovarjali; zavzel se je za carigradskega patriarha Flaviana in zahteval, naj se skliče cerkveni zbor v Kalcedonu. To se je tudi zgodilo leta 451. Zboru so predsedovali v Leonovem imenu njegovi poslanci, on sam pa je na zbrane očete naslovil pismo, v katerem jasno in trdno razlaga, kakšen je nauk Cerkve o osebi Jezusa Kristusa, namreč, da sta v njem dve naravi, popolni in ločeni, združeni v eni božji osebi. Zbrani očete so poslušali Leonovo pismo in potem zaključili: »Po Leonu je govoril Peter!«

Pa tudi drugače je v svojih govorih, ki jih je imel na rimsko ljudstvo, in v pismih, ki jih je napisal raznim osebam, razlagal pravi nauk tako, da ga je kasneje sv. Cerkev prištel med cerkvene očete. Vendar se je Leon Veliki posebno odlikoval v eni stvari, in sicer v pravilnem pojmovanju Cerkve in prvenstva rimskega papeža.

V bojih zoper vzhodne krivoverce in razne škofo ter bizantinske cesarje, ki so se omadeževali s krivo vero, je opazil, kako pri tem trpi ne samo cerkvena disciplina, temveč prav tako tudi cerkvena edinost. Zato je v svojih pismih in govorih posebno poudarjal edinost Cerkve pod vodstvom Petrovih naslednikov — papežev.

Ta nauk Leona Velikega na poseben način poudarja Janez XXIII. V njem vidi najlepšo razlago nauka o edinosti Cerkve in o papeževem prvenstvu iz ust starega papeža, katerega avtoriteto vsi priznavajo, tudi vzhodne pravoslavne cerkve. Zato se Janez XXIII. ustavi ob številnih mestih, kjer sv. Leon Veliki razlaga in govori o Cerkvi ter o Petrovih naslednikih in njihovem primatu. To so jasne besede, iz katerih se razbere, kaj je Leon Veliki mislil o Cerkvi in kaj o Petru in kaj o sebi kot Pe-

trovem nasledniku. Zanimivo je, da so Leonov nauk sprejele vse tevoslavna cerkev obhaja god sv. Leona Velikega 18. febr. ter ga v liturgiji imenuje »vodnika prave vere, učenika polnega pobožnosti in časti, svetlo zvezdo na nebu, odliko pravovernih, liro Sv. Duha.«

Nato zaključil sv. oče to lepo encikliko s prisrčnim pozivom na vse ločene kristjane, naj spoznajo pravi nauk o Cerkvi in o papeževem prvenstvu, kakor so ga učili sv. očetje, ter se združijo z ostalimi kristjani zopet v eno Cerkev, kakor jo je hotel imeti Kristus.

Ta enciklika o sv. Leonu Velikem je zelo posrečen dokument o nauku prve Cerkve glede edinosti in prvenstva rimskega škofa, obenem pa tudi topel poziv k edinosti. Upajmo, da jo bodo vsi ločeni kristjani prav razumeli in s hvaležnostjo sprejeli.

## Delavnost diplomatov

Kakor vsi drugi ljudje, tako tudi diplomati hitijo urejevati svoje račune na koncu leta. Pokazati hočejo, da je bila tudi politična dejavnost pozitivna. Zbirajo se zato na obračunske sestanke. Znano je, da zapadnjakom, kljub srečanju med Kennedyjem in A. de Gaullem ter De Gaullem in Macmillanom in neprestanim zasedanjem v Washingtonu delovnega odbora štirih še ni uspelo, da bi se sporazumeli o skupnem zadržanju v berlinskem vprašanju. V ta namen se je nemški kancler Adenauer, držeč besedo, ki jo je dal Kennedyju, podal v Pariz h generalu De Gaulleu in ga kot prijatelj skušal prepričati, naj pristane na prehodna pogajanja s Sovjeti glede Berlina. Toda stari general se ni dal pregovoriti, ampak nadalje vztraja pri svojem stališču: nobenih pogajanj, predno Hruščev ne preneha z grožnjami. Neki francoski list ga je zaradi takega nepopustljivega zadržanja označil, da hoče biti »bolj nemški kot Nemci«.

Kot znano so ZDA, Velika Britanija in Zahodna Nemčija soglasne glede tega, da bi bilo umestno načeti s Hruščevom predhodna pogajanja. Toda dokler manjka pristanek Francije, se ne morejo zadeve resno lotiti.

V ponedeljek so se v ta namen sestali v Parizu zunanji ministri ZDA, Velike Britanije, Francije in Zahodne Nemčije, da se pomenijo o skupnem stališču do berlinskega problema. Pritiskali so na Francijo, naj se vendar odloči.

Od 13. do 15. decembra pa je prav tako v Parizu redni letni sestanek držav Atlantskega pakta, kjer bo še ena prilika vplivati na De Gaulle.

To vrsto zahodnih posvetov bosta zaključila Macmillan in Kennedy na otokih Bermudih. Sestanek si je želel angleški ministrski predsednik. Poleg nepopustljivosti francoskega predsednika glede razgovorov med Vzhodom in Zapadom bosta pregledala vsa ostala najpomembnejša mednarodna vprašanja od Laosa in Vietnama pa do razorožitve ter preki-

nitve atomskih poskusov. Toda angleškega strica še neke žuli čelvelj in sicer različno gledanje ZDA in Velike Britanije do razvoja dogodkov v Kongu. Amerika brez-pogojno podpira nastope čet ZN proti Combeju, medtem ko imata angleška vlada (in francoska) gotove pridržke. In prav zaradi tega je Macmillan čutil potrebo, da se posvetuje z ameriškim predsednikom, kajti minili so zlati Viktorijini časi, ko je Anglija narekovala svetovno politiko.

## Po hudih bojih v Katangi

V minulem tednu so divjali hudi boji med katanškim orožništvom in četami sil Združenih narodov. Po poročilih ZN so povsod za spopad dali Combejevi orožniki, ki niso hoteli odstraniti cestnih ovir na nekaterih mestnih ulicah v Elisabethvillu. Te je namreč poveljstvo ZN zapovedalo odstraniti, ker je medtem zvedelo, da pripravljajo Combejevi vojaki napad proti njim. Prišlo je do spopadov, tako da je bilo v mestu nekaj dni vse življenje paralizirano. Letala ZN so odvrгла tudi nekaj bomb, da bi uničila omenjene čestne ovire, za katerimi so se pod tunelom skrivali oboroženi Combejevi vojaki. Poškodovana sta bila tudi radijska postaja in poštni urad.

Predsednik Combe se je nemudoma vrnil iz Pariza domov in pozval vse Katanžane na boj proti »sinjim čeladom«. Toda odziva ni bilo nobenega. Čete ZN so pri teh spopadih imele 14 mrtvih in nekaj desetih ranjenih.

Kako dolgo bo mogel Combe vztrajati, je samo še vprašanje časa. ZDA so se odločno izrekle za priključitev Katange h Kongu in so odkrito odobrile nastop sil ZN. Poslale so jim letala, s katerimi so dovažali ojačenja četam ZN, da so lahko bile kos položaju. Combe je zaradi tega silovito napadel ZDA, toda to nič ne spremeni na dejstvo, da njegova zvezda zahaja.

## Sovjetski prelom z Albanijo

Tudi Sovjetska zveza ima svojo Kubo. Imenuje se Albanija, ki je zaradi svojega trmastega vztrajanja pri stalinistični politiki bila že dalj časa v očitem ideološkem sporu z Moskvo. Ta spor se je nevarno zaostрил na 23. kongresu v Moskvi, kjer je bruhnil na dan v vsej svoji dramatičnosti. Hruščev sam je obtožil albanske voditelje odklonovstva in jih pozval, naj se, dokler je čas, vrnejo v očetovo hišo: mala Albanija se je pred temi hudimi očitki znašla popolnoma osamljena. Branila jo je le daljna Kitajska, ki je tudi v ideološkem sporu z Moskvo.

Destalinizacija je segla po moskovskem kongresu v vse komunistične dežele vzhodnega tabora in celo v zakotno Bolgarijo, kjer so odsvolili Červenkova. Le v deželi Skiptarjev je ostalo vse pri starem. Še več: Stalinove slike so ostale, izginile so Hruščeveve. Sovjetsko veleposlaništvo so albanski policaji stalno nadzorovali. Ko pa se je zdelo Hruščevu že od sile, je sklenil, da spravi to garjevo ovco k pokorščini. Najprej je odpovedal vso gospodarsko pomoč in končno se je odločil prekiniti diplomatske odnose. Odločitev je padla že 26. novembra in 3. decembra je z enako potezo že odgovorila Albanija. Toda šele v nedeljo je vest o tem senzacionalnem koraku, ki zna imeti neprevdrljive posledice, prišla v svetovno javnost. Sporočila jo je sama uradna albanska tiskovna agencija.

Prekinitev diplomatskih odnosov med Moskvo in Tirano je presenetila vse; mnogi menijo, da zna imeti ta korak, ki skoro nima precedentov v zgodovini komunističnega gibanja, dalekosežnejše odmeve od resolucije Kominforma proti Jugoslaviji leta 1948. Tudi v Beogradu so ostali presenečeni nad to nenavadno potezo Hruščeva. Zgledu Sovjetske zveze bodo po vsej verjetnosti sledile ostale države iz socialističnega tabora.

In Kitajska? Kitajska zaenkrat molči nad težko usodo, ki je doletela njeno varovanko.

Albanija je najmanjša država

v komunističnem taboru; meji na Jugoslavijo in Grčijo. Prebivalcev ima okrog en milijon in pol.

### Kritike italijanskih sindikalistov

Italijanski komunisti še vedno ne morejo preboleti težke notranje krize, ki je zajela komunistični sistem. Potem ko so od Togliattija dosegli avtokritiko, so hoteli dati duška svojemu nezadovoljstvu tudi na kongresu komunistične Svetovne sindikalne zveze.

Posebno jasne kritike na račun delovnega programa Zveze, je iznesel italijanski sindikalni voditelj poslanec Agostino Novella. Zahteval je prožnejšo politiko do demokratičnih sindikatov ter večjo neodvisnost sindikatov od muhave partijske politike tako v notranjem kot v mednarodnem merilu. V ta namen je italijansko zastopstvo predložilo osem popravkov k uradnemu programu.

Iz razumljivih razlogov so te kritike in popravki naleteli pri ostalih delegatih bolj hladni sprejem. Toda Hruščev se je kljub temu zbal, da bi to nezadovoljstvo okužilo še druge odposlance. Zato je sam posegel vmes z običajnim govorom, polnim groženj proti »imperialistom« s sto in več megatonskimi bombami. Očividno zaskrbljen nad potekom kongresa sindikatov in v bojazni, da bi se utegnili izmakniti nadzorstvu Moskve, je segel po klasičnih komunističnih sredstvih — po grožnjah. S poveljevanjem sovjetske moči in atomskih bomb je hotel spomniti italijanske sindikaliste, ki so izrazili željo po večji neodvisnosti do sovjetske zunanje politike, da ni mogoče hoditi neodvisno pot od Moskve niti na sindikalnem področju.

### Nadaljevanje Eichmannovega procesa v Jeruzalemu

V ponedeljek 10. decembra se je pred jeruzalemskim sodiščem začel zaključni del Eichmannovega procesa. Nacistični zločinec je bil znova prepeljan v veliko sodno dvorano »Beit Haam«, kjer so ga zaprli v neprodorno stekleno kabino. Na tej končni fazi procesa bodo prečitali obširno obtožnico.

## KRŠČANSKI NAUK

## Občestvo svetnikov

Jezus Kristus je prišel na svet, da bi ljudi rešil sužnosti sata-nove in jih pridobil za kraljestvo božje.

V tem kraljestvu imajo svojo domovinsko pravico: 1) verniki na zemlji, 2) duše vernikov v vicah in 3) duše zveličanih v nebesih.

Pri vsaki sv. daritvi se sv. Cerkev spominja vseh treh skupin tega »cerkvenega občestva«. Tik pred povzdigovanjem moli za vse vernike, zlasti za vse navzoče, takoj nato dvigne svoje misli k svetnikom v nebesih, kmalu po povzdigovanju pa poprosi še za vse svoje člane, ki se v vicah očistujejo malih grehov in časnih kazni, da bi Bog vsem, ki počivajo v Kristusu, naklonil »kraj hladila, luči in miru«.

Verniki na zemlji tvorimo sveto občestvo, katerega glava je Kristus. Vsi molimo in žrtvujemo drug za drugega, pa se tudi udeležujemo molitev in zasluženj vernikov vsega sveta. »Zdaj se veselimo v trpljenju za vas in s svoje strani na svojem mesu dopolnjujem, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkev.« (Kol 1, 24).

Združeni smo pa tudi s svetniki v nebesih, ki so naši bratje in sestre v Kristusu. Slavimo njihov spomin, kličemo jih na pomoč in posnemamo njih zgled. Oni pa z nami častijo Boga in prosijo za nas, da ne omagamo v boju.

Tudi z dušami v vicah smo povezani po Kristusu. Pomagamo jim z molitvijo in dobrimi deli, z odpustki in z daritvijo sv. maše. One nam hvalježno povračajo, ko za nas Boga prosijo. »Sveta in pobožna je misel, moliti za mrtve, da bi bili rešeni svojih grehov.« (Mk 12, 45).

Verniki na zemlji se moramo še boriti za svoje zveličanje, zato se imenujemo vojskujoča se Cerkev. Svetniki v nebesih so zmagovalno krono že prejeli, zato se imenujejo zmagovalna Cerkev. Duše v vicah pa se morajo še v trpljenju očistevati, zato se imenujejo trpeča Cerkev.

Vojskujoča se, zmagovalna in trpeča Cerkev so eno samo občestvo božjih otrok, ker vse posvečuje in povezuje isti Sv. Duh. To občestvo se imenuje občestvo svetnikov.

Na sodni dan bo Jezus združil vse tri dele svoje Cerkve v eno družino okoli nebeskega Očeta. Takrat bo občestvo svetnikov dovršeno.

Sveta Cerkev obhaja skoraj vsak dan praznik kakega svetnika. Dne 1. novembra obhaja praznik Vseh svetnikov. Dne 2. novembra pa spomin vernih duš.

Pomni: Vsi kristjani imamo mnogo nepoznatih prijateljev v nebesih, v vicah in v vojskujoči se Cerkvi. Kar dobrega storimo, koristi vsem, naši grehi pa tudi škodujejo ali vsaj jemljejo čast vsemu občestvu svetnikov. »Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vašo dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.« (Mat 5, 16).

## Sveta Lucija - Miklavžinja

Malokdo ve, da ponekod ne poznajo Miklavža, ampak samo Miklavžinjo. In ta Miklavžinja — če jo smemo tako imenovati — je sveta Lucija. Tako na primer v bližnji Furlaniji otroci ne pričakujejo godu svetega Miklavža, ampak spominski dan svete Lucije, ki je tudi dobra in darežljiva ter obdari otroke z vso tisto ljubeznijo, ki je je zmoglo žensko srce.

Mnogi se zatekajo k nji za pomoč proti boleznim na očeh. Zato je tudi zavetnica slepcev. Navadno jo slikajo s krožnikom v roki, na katerem sta dve očesi. Do sedaj pa niso še ugotovili, zakaj je dosegla to odliko. Nekateri menijo, da je za vse to dalo povod njeno ime, ki spominja na luč.

Ze to dejstvo kaže, da spada sveta Lucija med najbolj znane, a tudi med najbolj česčene svetnice. K temu je pripomoglo dejstvo, da imamo o nji nekaj trdnih dokazov ali spomenikov. Njen praznik se obhaja 13. decembra že od leta 450. Dlje je ohranjen napis, ki so ga leta 1894 odkrili na pokopališču svetega Janeza v

teri zaupanje v Boga in v priprošno mučenke svete Agate. V ta namen sta skupno potovali na grob svete Agate. Tu na grobu je opravila Lucija pobožno molitev in mati je ozdravela. V znak hvaležnosti je privolila mati, da živi hčerka deviško, kakor je sama želela. Mladenič, ki jo je bil prej zasnubil, jo je tiral pred sodnika. Ker je Lucija vztrajala, so jo mučili in končno obglavili. To se je zgodilo leta 304.



## Najstarejša katoliška šola v Ameriki

Profesorji in gojenci najstarejše katoliške šole v Združenih državah, ki je v Filadelfiji, so slovesno proslavili 80-letnico sv. očeta. Slovesnosti so se udeležili najvišji predstavniki javnosti. 1500 gojencev je prejelo sveto obhajilo po namenu svetega očeta.

## Ohranimo krščansko pojmovanje božiča

Zadnja leta se pojavlja nevarnost, da bo trgovska reklama pokvarila krščansko praznovanje božiča. Ze ves advent se pojavljajo veliki reklamni napisi, ki vsiljivo ponujajo najrazličnejše predmete. Prava karikatura pa je »starček božič« (babbo Natale), ki se z motorjem vozi po mestu in raznaša blago po hišah. Trgovina izrablja praznično razpoloženje, da pomnoži razprodajo.

A božič je in mora biti predvsem praznik vere. Preživimo ga v globoki hvalečnosti do Boga, ki se je učlovečil, da bi nam prinesel odrešenje. Po hišah naj imajo prednost jaslice pred božičnim drevescem. Jaslice pač mnogo lepše kličejo v spomin božično skrivnost, kot drevesce pa naj bo še tako bogato okrašeno z lučkami in blestečimi kroglicami. — Storimo vse, da bomo ohranili krščansko pojmovanje in praznovanje božiča!

## Božična poslanica sv. očeta

Božično poslanico bo sv. oče prebral v četrtek 21. decembra ob 20. uri. Oddajali jo bodo po vatikanskem radiu, s katerim bo povezan tudi italijanski radio in razne druge inozemske radijske službe.

Na Božič opolnoči bo sv. oče maševal v svoji privatni kapeli za diplomatski zbor. Mašo bodo oddajali tudi po televiziji.

## MATER ET MAGISTRA

## Privatna lastnina naj bo dostopna vsem

Videli smo, da papeži zastopajo načelo, da je zasebna lastnina tudi proizvodnih sredstev naravna pravica, ki ni s časom nič izgubila na vrednosti in pomenu. Toda Cerkev gre v tem oziru še dalje: ona postavlja načelo, naj bo odprta pot do zasebne lastnine vsem članom družbe, ne samo bogatejšim ali samo nekaterim razredom. Pij XII. uči v tem oziru: »Dostojanstvo človeške osebe redno zahteva kot temeljni naravni pogoj za življenje pravico do uporabe zemeljskih dobrin; temu pa odgovarja temeljna dolžnost, da se kolikor je mogoče, omogoči zasebna lastnina vsem.« Kajti »moralna čast dela vsebuje tudi zahtevo, da se ohrani in izpolni tak družabni red, kjer je mogoča

trdna, čeprav skromna zasebna lastnina vsem družabnim plastem.«

In Janez XXIII. pristavlja, da je to tem bolj možno danes, ko se številne države gospodarsko in socialno razvijajo. Zato ne bo težko najti možnosti in voditi tako gospodarsko-socialno politiko, ki naj pospešuje razvoj in razširjanje med vse plasti ljudstva zasebne lastnine uporabnih dobrin, stanovanja, zemlje, tovarniške opreme, delnic velikih in srednjih industrij, kakor to z uspehom poskušajo v raznih gospodarsko in socialno naprednih državah.

Ob tem nauku Cerkve človeku nehoti uhajajo misli k socialističnim sistemom, kjer je zasebna lastnina izključena kot

tatvina. Prav te dni se je v Moskvi zaključilo zasedanje sovjetskega parlamenta, ki je znova potrdil prepoved do zasebne lastnine v sovjetskem režimu. V tej točki si torej stoji katoliški socialni nauk in marksizem v diametralnem nasprotju, ki se ne more izravnati, dokler ne bodo tudi marksisti uvideli, da so v tem oziru na napačni poti.

Vendar katoliški socialni nauk ne izključuje javne lastnine, opozarja Janez XXIII. Tudi država in druge javnopravne ustanove morejo in smejo posedovati, posebej kadar gre za take dobrine, ki imajo odločilen vpliv na javno gospodarstvo in se zato ne morejo pustiti v rokah privatnikov brez velike nevarnosti za javni blagor.

S temi besedami sv. oče obsoja tako zvani klasični liberalizem, ki je odrekal državi pravico, da bi se vmešavala v zadeve gospodarstva in proizvodnje. Država to sme in je celo dolžna, kadar gre za javni blagor. Vendar tudi glede tega poseganja javnih oblasti v državno gospodarstvo in glede javne lastnine sploh poudarja Janez XXIII., da se moramo varovati skrajnosti. Namreč javna lastnina mora vedno ohraniti pomožni značaj, zato država in druge javnopravne ustanove (n. pr. občine, dežele, itd.), ne smejo širiti svoje lastnine razen, kadar je to potrebno za javni blagor, in nikakor ne zato, da bi omejili ali odpravili zasebno lastnino.

»Tudi ne smemo pozabiti,« nadaljuje sv. oče, »da je upravo javne lastnine in vodstvo podržavljenih podjetij treba poveriti ljudem, ki imajo trdno strokovno usposobljenost, neomajno poštenje in živ čut odgovornosti do ljudske skupnosti. Poleg tega je potrebno, da se vrši nad njih delom pozorna in stalna kontrola tudi zaradi tega, da se izognemo nevarnosti, da se v osrčju javnih ustanov ustvarijo neke vrste gospodarske oligarhije v škodo javnemu blagru.«

Ob teh besedah se človek spomni na znano Džilasovo knjigo, kjer govori o »novem razredu«, ki nastaja v socialistični družbi in ki ima svoj izvor ravno v takem privilegiranim in političnem položaju, kjer so nosilci oblasti praktično brez objektivne kontrole. V tem je tudi eden izmed vzrokov stalinizma in Stalinovih zločinov.

In še zadnji nauk glede te stvarine: stalen nauk papežev je, da je zasebna lastnina bistvena socialna funkcija. Leon XIII. je to načelo takole izrazil: »Kdor je prejel od božje dobrote večjo mero dobrin, zemeljskih ali umskih, jih je prejel zato, da mu služijo za njegovo lastno izpopolnjevanje, a istočasno jih je prejel tudi kot upravitelj božje previdnosti v blagor bližnjega.« Človek ni torej absoluten gospodar ne svojih materialnih ne duhovnih dobrin, temveč samo njih upravitelj. Zopet se tu obojso liberalistično pojmovanje lastnine, ki sloni na rimskem pravu, da je človek absoluten gospodar tega, kar poseduje.

Zadnji opomin papežev velja javni lastnini. Čeprav se danes javna lastnina vedno bolj širi, pravi, in čeprav so njene funkcije vedno obširnejše, ostane načelo privatne lastnine nedotaknjeno in nedotaknjena njena socialna funkcija. Tudi danes je cela vrsta socialnih potreb, katerim ne more v zadostni meri ustreči država in druge javnopravne ustanove. Zato ostane vedno široko polje, kjer se mora udeleževati privatna iniciativa in ljubezen; posebno velja to glede duhovnih potreb in vrednot, kjer je zasebna pobuda velikokrat bolj plodovita kakor javna.

## Film

o lanskem svetovnem 37. Evharističnem kongresu so te dni pokazali v Münchenu. K prvem šestim predstavam so povabili — razen vladnih in cerkvenih dostojanstvenikov — tudi vse ožje sodelavce, med katerimi je bilo tudi vojaštvo, policija, Rdeči križ in tramvajski uslužbenci. V adventu se bo film predvajal v deželah z nemškimi jeziki, v Avstriji, Švici in Zahodni Nemčiji. Pripravlja se pa tudi prevod v angleški, francoski, italijanski, španski in portugalski jezik. Tako bomo imeli priliko videti ta film tudi v Gorici, kadar bo gotov italijanski prevod. Traja (nemška originalna izdaja) dve uri in 15 minut. Se noben film ni imel toliko »sodelavcev«, ker so praktično sodelovali vsi udeleženci kongresa na »Theresienwerke« in drugod po mestu, kakor tudi v Dachau itd. Približno dva milijona oseb.

## Slovenci v Braziliji

Svoje lastno glasilo so začeli izdajati Slovenci v Braziliji; ime mu je Naša vez. Razmnožujejo jo na ciklostil in je prav okusno urejevana.

Univerzitetni profesor je postal v San Paulu naš rojak iz Trsta dr. Enij Alojzij Fonda. Za doktorsko disertacijo je izbral spis iz 5. stoletja Peregrinatio Aetheriae ad loca sancta (Romanje Eterije na sv. kraje). To je zelo zanimiv spis iz 5. stoletja, ki ga je sestavila pobožna romarica Eterija. V njem so najstarejše vesti o Sv. deželi in o svetih krajih. Večino tega, kar vemo o stari krščanski Palestini in o krajih, kjer je bival naš Gospod Jezus Kristus, vemo ravno iz tega spisa. Dr. Fonda je svojo disertacijo odlično branil in dosegel najboljšo oceno celotne komisije.

## Kulturni večeri g. Zaletela

Kot znano, se je na poti domov ustavil v Braziliji tudi č. g. Vinko Zaletel. Svoje lepe slike je pokazal na raznih krajih, kjer bivajo naši rojaki v Braziliji, in povsod so bile dvorane premajhne; toliko zanimanje so pokazali vsi za kosček domovine, ki jim ga je g. Zaletel pričaral vsaj na platnu. Tožijo le, da je imel premalo slik s Primorske. V Braziliji je namreč večina Primorcev, ki so se tja izselili iz Italije po prvi vojni, zato so jih posebno zanimale ravno slike iz Primorske.

Se en profesor Slovenec v Braziliji je inž. Martin Crnugelj ml. Lani je postal inženir iz elektrotehnike, letos pa so ga

povabili, da uči na tehnični visoki šoli Mackenzie. Njegov učni uspeh je bil tolik, da so ga že imenovali za ravnatelja iste šole.

Dva primorska rojaka sta umrla. Eden je Jožef Štok iz Dutovelj. Padel je pri delu iz 9. nadstropja in se ubil. Bilo mu je 59 let. Zapušča ženo in pet otrok.

Drugi rojak, ki je zapustil to solzno dolino, je pa Franc Trojer iz Renč pri Gorici. Umrl je za srčno kapjo. Bil je eden prvih Slovencev, ki se je po prvi svetovni vojni izselil v Brazilijo.

## Narodna pesem

Razveseljava je tudi novica, da so tam doli v San Paulu priredili večer slovenske narodne pesmi. Izvajali so vrsto vsem Slovincem dragih narodnih pesmi, kar 22 po številu. Peli so jih v zboru, solo, nekatere je pa izvajala družina Savelli, ki se je preselila v San Paulo po drugi vojni.

## Konference o vesoljnem cerkvenem zboru

Kardinal Bea, ki vodi tajništvo za zdinjenje ločenih kristjanov, je pred kratkim dvakrat govoril v Švici o prihodnjem cerkvenem zboru. Prvi govor je imel v dvorani katoliške univerze v Friburgu, drugi govor pa v kongresni dvorani v Zürichu, ki je druga dvorana po velikosti v mestu. Zaradi okoliščin je posebno važen govor v Zürichu. Prisotnih je bilo 2300 poslušalcev in od teh približno ena četrtina protestantske vere. Prisotni so bili profesorji protestantske teološke fakultete. Kardinal je v govoru poudaril, da katoliška Cerkev glede verskih resnic ne more popuščati, glede vsega ostalega pa je svoboda za vse. Kardinal je mnenja, da bo ravno nauk o skrivnostnem telesu Kristusu, ki se je v zadnjih desetletjih zelo razvil, zelo pripomogel k zblizanju različnih gledanj. Kardinal je navedel tudi besede kardinala-tajnika svetega oficija, ki je dejal: Ko so enkrat priznane resnice, o katerih Cerkev ne more dopuščati kompromisov, bodo našli sinovi, ki se vrnejo v Cerkev, ljubečo mater, ki zna upoštevati njihovo bogoslužje, tradicije in običaje (disciplina).

Po konferenci in dvorani je rektor protestantske teološke fakultete priredil sprejem kardinalu na čast. Zahvalil se je katoličanom za koristno in bratsko prireditve. Pastor Vogelsanger je v govoru dejal, da je skoraj v zadregi, ko pozdravlja kardinala. Zadnji nekoliko podobni pozdrav je bil leta 1521, ko je Zvingli, ki takrat še ni začel v protestantizem, izrekel dobrodoščilo kardinalu Schinerju.

Kardinal Bea je za sklep dejal: »Hodimo zaupno, pogumno, z ljubeznijo, molitvijo, pokoro in delom po poti, ki vodi do edinosti vseh, ki so krščeni v Kristusu.«

## Misijon v Ljubljani

V pripravo na 500-letnico ljubljanske škofije bo prihodnje leto od 5. do 15. aprila misijon v Ljubljani. Misijon se bo vršil po vseh mestnih župnijah istočasno. Po možnosti se bo vršil misijon tudi v župnijah ljubljanske okolice. Vodili ga bodo izbrani misijonarji, farna duhovščina ga bo pa z govori in raznimi pobožnostmi skrbno pripravila. Misijon je napovedal ljubljanski škof v zadnji škofijski okrožnici.

# Pozno a ne prepozno

Ob čitanju uvodnega članka v predzadnjem Katoliškem glasu mi je stopilo maršikaj v spomin. Čudna so pojmovanja naših komunistov. Listajte Primorski dnevnik, pa boste videli. Prva leta strahoviti slavospevi očetu Stalinu, ki mu ni višje-ga, večjega in močnejšega. Naenkrat ta mit pade, zbledi. Prepričani v domači hiši. Pride XX. in XXII. kongres KPSZ in Stalin je razkrinkan. Postane zločinec, morilec in škodljivec. O vsem tem smo mi že slišali in pisali že pred II. svetovno vojno. Čistke, ki jih je delal Stalin, niso bile le navadna sprazitev cunj, ampak kri, vrvi, krogel in težko prisilno delo. Danes, ko je Stalin že davno mrtev, mu to upajo očitati in ga mečejo celo iz mavzoleja. In kdo ga meče, kdo mu odpoveduje mir? Hruščev, to je oni Hruščev, ki je za vse zločine vedel, ki je bil celo predsednik pogrebne odbora ob Stalinovi smrti. Ali ni Hruščev kot predsednik pogrebne odbora dal pristanek, kam bodo Stalina shranili? No, pa pustimo to, saj je predaleč od nas in se nas to tudi ne tiče. To so sovjetske zadeve.

Poglejmo rajši malo bliže. Naši titovci si strašno prizadevajo, da bi skovali kako skupnost. Pa ne mislite na kako katoliško skupnost. Kaj šel! Ljudsko skupnost, skupnost delavnega ljudstva, v kateri bi lahko s ponosom govorili, vidite, to je naš uspeh. Skupnost za

## Podelitev Nobelove nagrade

Dva moža, velika pobudnika za svetovni mir, sta bila v soboto 10. decembra nagrajena v Oslu. Bivši poglavar črnega zuluškega plemena John Albert Luthuli je prejel Nobelovo nagrado za mir za leto 1960. To je prvi prebivalec črne Afrike, ki je dosegel tako čast. Nobelovo nagrado za mir za leto 1961 pa so podelili tragično preminulemu glavnemu tajniku Združenih narodov Dag Hammarskjöldu. Zgodilo se je prvič v zgodovini Nobelovih nagrad, da so jo podelili v spomin umrlemu. Slovesnost se je izvršila v veliki univerzitetni dvorani v Oslu ob navzočnosti norveškega kralja Olava V. in drugih visokih oseb-nosti. Hammarskjöldu so zastopali nje-govi štirje nečaki, Luthuli pa je prišel iz vroče Afrike na mrzli sever z ženo. Ko so mu izročili nagrado, se je ganjen zahvalil in rekel, da mu je žal, da ni osebno pričujoč tudi glavni tajnik Ham-marskjöld, ki je tolikokrat rešil svet pred grozečo vojno. »Upoštevam ta dar,« je dejal »kot priznanje moji domovini in vsem njenim ljudem, vseh barv, na-zorov in veroizpovedi, a ga pojmem tudi kot novo odgovornost za nas vse.« Ob istem času, ko se je v Oslu vršila ta proslava, so v Stockholmu podelili pe-tim osebnostim kulture in znanstva No-belovo nagrado 1961. V veličastni koncertni dvorani je švedski kralj Gustav Adolf ob navzočnosti vse kraljevske družine in dva tisoč povabljenih, izročil to najvišjo svetovno priznanje štirim zaslužnim znan-stvenikom: Jugoslovani Ivanu Andriću za literaturo, Robertu Hofstadterju iz Združenih držav in Rudolfu Moessbauerju iz Monakovega za fiziko in kemijo ter dr. Melvinu Calvinu iz Kalifornije in dr. Georgiu von Bekesiju iz Ogrske za me-dicino. Prvič v zgodovini so Nobelovo na-grado podelili Jugoslovani. Letos je vred-nost nagrad dosegla rekordno število 193.000 dolarjev, to je za 20 tisoč dolarjev več kot lansko leto. Vsak je dobil 48.300 dolarjev.

## Mož s čudežnimi rokami

**ZGODBA IZ ZADNJE VOJNE**  
Načrt v imenu človeštva  
Bolj ko je Nemčija izgubljala tla, bolj so Hitlerja prijemale krize besnosti. Po-ročevalna služba Združenih držav je zve-dela, da je Hitler dal ukaz Himmlerju, naj z dinamitom vrže v zrak vsa kon-centracijska taborišča z vsemi jetniki, ki so bili v njih. In to naj bi se zgodilo takoj, ko bi se sovražne čete približale ta-boriščem na razdaljo 8 km. Ker je v kon-centracijskih taboriščih bilo 800.000 jet-nikov, so Amerikanci prosili Švedsko, naj to krutost prepreči. Švedski ministri so se pa seveda obrnili na Kerstena, ko je zopet enkrat prišel v Stockholm.  
»Ali je res, da so dali ukaz, naj se razstrelijo koncentracijska taborišča, če se jim bodo zavezniki približali?« je Ker-

stena nekega dne med masazo vprašal Himmlerja.  
»Res je,« je odvrnil Himmler. »Če mi namreč zgubimo vojno, morajo tudi naši sovražniki umreti z nami.«

»Veliki nemški poveljniki prejšnjih časov bi kaj takega prav gotovo ne na-pravili,« je Kersten mirno odvrnil. »In prav vi ste danes največji nemški povelj-nik. Saj ste zdaj močnejši od Hitlerja. Vaša domovina pa je danes razdejana; vaši vojaki se umikajo na vseh frontah, generali se upirajo. Vi pa držite v rokah edino silo, ki je še ostala: to so SS.«

Himmler ni odgovoril. Vedel je, da je Kersten govoril samo resnico; vendar pa se je tudi bal odgovornosti vrhovnega nemškega poveljnika, ki ga je čakala. Kersten je dejal: »Bodite torej velikodušni,« ga je Kersten prosil.  
»In kdo mi bo potem za to hvaležen?« je Himmler vprašal. »Zgodovina,« mu je odvrnil Kersten. »Ta vam bo pripisovala zaslugo in čast, da ste rešili 800.000 člo-veških življenj.«

»Zdi se, da pojmovanje dr. Dekleve ne sega preko videmske revije »Politica e cultura«, v kateri je Ciril Zlobec (pravil-ne zlobec) prišel do zaključka, da se k slovenski književnosti (torej tudi ne k slovenskemu narodu op. pisca) ne morejo prištevati tiste manjšine, ki niso šle skozi revolucijo, ali ki so se postavile na na-sprotno stališče in zapustile s poraženim nasprotnikom Jugoslavijo... Ob takih ugo-tovitvah lahko samo rečemo, da razisem-zopet poganja in to prav pri ljudeh, ki se najbolj širokoustijo, pa ne vidijo, kako sami globoko padajo v svojih modrova-njih. Rok, katerih usta tako govore, ne moremo sprejemati.

## Iz Sovodenj

Občinska seja dne 1. dec. t. l.

1. Nova lestvica trošarine za leto 1962 ostane ista kot lani. Samo lestvica za na-pise po javnih lokalih se spremeni po do-govoru.
2. Proračun za leto 1962. Zadeva se od-nese do prihodnjega zasedanja. Karel Čer-nic predlaga, naj se da prepis proračuna vsem svetovalcem vsaj osem dni pred se-jo, da bodo imeli vsaj kratek obris občin-skega delovanja v rokah, da ne bo samo ožji odbor poučen o glavnem delu občin-ske uprave, kajti pravilno je, da tudi vsak svetovalec ve, za kaj glasuje. Gospod žu-pan ugotovi predlogu in zagotovi, da bo pre-pis proračuna poslal vsem svetovalcem.
3. Imenovanje pregledovalcev računov za leto 1961. Izvolijo se tile svetovalci: Niko Čevdek - Peč, Virgil Černic - Vrh, Emil Vižintin - Sovodnje.
4. Prošnja za državni prispevek k ure-ditvi občinskih cest v znesku 20.650.000 lir za vasi Rupo, Peč in Vrh. Pooblastilo se je odbor, da stopi v stik z dobroskopsko ob-činsko upravo za premostitev mejnika na cesti, ki pelje na Vrh, da bi prišla pod občino Sovodnje.
5. Odobritev kolavdacije zidave otroške-ga vrta v Rup. Tajnik prečita vse izdat-ke, posojila in obresti in preide do za-ključka, da je vse skupaj stalo okoli pet

milijonov 650.000 lir, država je prispevala 4.456.000 lir, s popusti s trdno pri opremi in z naknadnimi prispevki prefekture se računski zaključijo tako, da ostane občini še približno 700.000 lir.

# Seja goriškega občinskega sveta

Zanimanje naših svetovalcev za potrebe in koristi ljudstva

Goriški občinski svet je zasedal 28., 29. in 30. novembra. Prvi dan je sejo posvetil v glavnem imenovanju raznih odborov in tudi razpravljal o raznih zadevah uprav-nega značaja. Kakor že objavljeno v »De-mokraciji« od 1. t. m., je bil prof. Kacin imenovan v odbor šolskega patronata, dr. Sfiligoj pa ponovno izvoljen in odbor za »Dom počitka« (Casa di riposo) v Ločniku. Občina je sklenila z ONAIR (ustanova za otroške vrte v naših krajih) dogovor, po katerem bo tej ustanovi dajala po 200 tisoč lir na leto (in za pet let) kot prispe-vek za stroške. Pri tej priliki je dr. Sfi-ligoj v imenu svoje skupine vprašal žu-pana, ali bi ne kazalo preseliti otroški vr-tec v Standrežu v neko drugo, bolj pri-kladno poslopje, ki bi ga lastnik dal v zameno za sedanjí otroški vrtec. Župan je odgovoril, naj dotični stavi ponudbo.

Kakor znano, vodi otroške vrte v oko-lici občine ONAIR, v mestu pa županstvo samo. Zaradi tega je neki ital. svetovalec izrazil mnenje, da bi morala vse vrte vo-diti občina sama. Pa ni naletel na odobra-vanje.

O deželni avtonomiji

29. novembra je svet razpravljal o dežel-ni avtonomiji. Socialisti in komunisti so se potovali za takojšnjo izvedbo avto-nomije, »tudi z ozirom na prisotnost slo-venske jezikovne skupnosti,« so dejali ko-munisti. Razprava je pokazala, da se de-želna avtonomija ni še izvedla zaradi ve-likih in globokih nasprotij med Videm-čani na eni strani, ki bi hoteli levji delež koristi, in Goričani ter Tržačani na drugi, ker ne marajo pasti v območje prvih in izgubiti svoje upravne, politične in gospo-darske veljavnosti.

Predstavniki treh slovenskih svetovalcev je izjavil, da stoji Slovenska demokratska zveza trdno na stališču, da se mora de-želna avtonomija izvesti, vendar terja za-ščitni zakon od vlade in parlamenta po 6. členu ustave, ker je prepričana, da ga od deželnega zbora ne dobi. Kakor znano so to zahtevo SDZ potrdili tudi slovenski

milijonov 650.000 lir, država je prispevala 4.456.000 lir, s popusti s trdno pri opremi in z naknadnimi prispevki prefekture se računski zaključijo tako, da ostane občini še približno 700.000 lir.

6. Sprememba lestvice za pobiranje mit-nine na občinski cesti v Bošketo. Stara cena 30 lir m<sup>3</sup> se poviša na 100 lir m<sup>3</sup>. Karel Černic predlaga, naj se ugodnost proste uporabe gramozu in peska za do-mačo rabo raztegne na celo občino, ne sa-mo na Sovodnje. Sklenilo se je, da kdor koli kupčuje s peskom, ta mora plačati mitnino. Občinarji pa naj pridejo v ob-činski urad po potrdilo o domači rabi in so prosti mitnine.

7. Slučajnosti: g. župan predlaga, da se naredi na Vrh v šoli primeren ambula-torij za nujne potrebe v vasi. Sklene se, naj se naredi proračun, ki potem pride v pretres in v odobritev.

## Smrtna nesreča dveh mladih Sovodenjčanov

Globoko je vse pretresla tragična smrt dveh mladih sovodnjskih fantov, 19-let-nega Marijana Franzota in njegovega pri-jatelja, 22-letnega Friderika Cijaka. V so-boto zvečer ob 9.30 sta se z motorjem pe-ljala v Gorico v kino. Toda v ulici sv. Mi-haela v Standrežu jih je čakala smrt. Pre-krizal jima je cesto avto »600« iz Gorice, katerega je vozil 55-letni Jožef Peric. Tr-

volivci na sestanku, ki se je po letošnjih volitvah vršil na Placuti.

Dne 30. novembra je svet razpravljal pa v zadevi INGIC, ustanove za pobiranje občinskih davkov, in v zadevi družbe ATA, ki ima v najemu avtobusni promet. Obe zadevi so sprožili komunisti s predlogom, naj eno in drugo delo prevzame občina sama. Seveda so komunisti porabili pri-liko, da so vrgli na družbo ATA in na ob-činski odbor vse polno očitkov in sumni-čenj, ki pa so se v glavnem izkazali za neutemeljene. Ustanovo INGIC so vseka-kor pohvalili. Komunistom gre namreč za to, da uničijo vsako zasebno podjetje, in to zaradi svojega komunističnega progra-ma, ki je proti zasebnim podjetjem in lastnini.

## Avtobusna zveza s Pevmo in Oslavjem

Dr. Sfiligoj je predlagal še, naj bi pri vsakem prihodu vlaka čakal avtobus; naj bi avtobus proge št. 1 vozil dvakrat-tri-krat na dan tudi skozi ulice Palladio, Le-vada, Campi, Buffolini in Orzoni zaradi dijakov, uradnikov in družinskih gospo-dinj, ki se zlasti ob deževnem vremenu znajdejo v težkočah; naj se obnovi promet v Pevmo in na Oslavje ter nazaj po pre-dlogu in urniku, ki ga je v imenu slovenskih svetovalcev že pred časom izročil pristoj-nemu odborniku. Ta urnik predvideva pet voženj na dan, ob delavnikih, iz mesta na Oslavje in nazaj: ob 6<sup>h</sup> zjutraj, ob 7.15, ob 10<sup>h</sup>, ob 13.45 in ob 18.15 odnosno ob 19.30. Ob praznikih pa šest voženj: ob 14.30, 16<sup>h</sup>, 17.30, 19.30, 20.30 in 22. uri.

Tudi v zvezi s tem vprašanjem moramo potrditi živo zanimanje č.g. župnika iz Pevme za obnovitev avtobusne zveze.

Pristojni občinski odbornik je zagotovil, da vzame to željo in zahtevo našega ljud-stva iz Pevme in z Oslavja resno na zna-nje in da zastavi vse svoje moči, da se avtobusna zveza obnovi.

## Most iz Strašic v Podgoro

V nekem slovenskem listu smo brali ne-kake grožnje v zvezi z ne še obnovljenim mostičem (passarella) čez Sočo iz Strašic v Podgoro. Vsi vemo, da je most odnesla deroča Soča ob hudem naliwu meseca ok-tobra. Komunisti so porabili tudi to ne-srečo, da so le lahko streljali z velikimi kalibri na občinsko upravo zaradi odgo-vornosti pri zgradbi tega mostu. Pa so pre-jeli točen odgovor, da občinska uprava ni imela in nima pri stvari prav nobene odgovornosti.

No, list, ki ga tu omenjamo, grozi, da bodo Podgorci sami obnovili most in da... bomo videli, če bodo župan in odborniki smeli čez.

Iz tega izhaja, da list, ki tako piše: ne ve, da je župan povedal na neki seji, da se občinski odbor živo zanima za to, da se most čimprej obnovi in da bo ta obno-vitev stala kakih dvajset milijonov lir, ki bi jih naši vrli Podgorci pri vsej dobri volji verjetno ne bili pripravljene žrtvo-vati samo zato, da bi ne smeli čezenj žu-pan in drugi na ljubo in veliko veselje čudnega dopisnika slovenskega lista, ki tako grozi.

**Poslušajte oddajo VERA IN NAŠ ČAS vsako nedeljo ob 12,15 na tržaškem radiu**

čenje je bilo tako hudo, da sta mladeniča dobila take poškodbe, da sta oba podlegla; Cijak uro po trčenju, Franzot pa naslednje jutro v goriški bolnišnici. Policija je vo-zača avtomobila Perica aretirala, ker je spoznala, da je vozil avto v vinjenem stanju.

lahko predstavnik Svetovnega judovskega kongresa sreča s Himmlerjem.

»Toda to je nemogoče,« je vzkliznil Gun-ter in skočil s stola. »Vem sicer, da vi znate delati čudeže, toda to je vendar nemogoče.«

Toda bila je resnica. Kot za dokaz svo-je zmage je Kersten dosegel pri Himmler-ju, da je ta osvobodil še 5000 Judov, nato je pa dejal Himmlerju, naj se sreča z enim od judovskih predstavnikov.

Himmler spočetka ni hotel slišati ni-česar, toda končno se je kot hipnotiziran le vdal drznemu načrtu. Srečanje se je imelo vršiti v Hartzwaldu.

Svetovni judovski kongres je takoj po-slal svojega zastopnika. Bil je to neki mladenič, imenovan Norbert Masur. Ker-sten ga je že srečal v Stockholmu 19. aprila in oba sta potem s Himmlerjevim o-sebnim zrakoplovom odšla v Berlin.

Ko sta prišla v Berlin, sta takoj zasli-šala streljanje ruskih vojakov. Nekje v podzemlju pa je bival Hitler zaprt in be-sno dajal zadnje ukaze.

# Razpustitev O A S

Francoska vlada je tajno vojaško organizacijo desničarjev, zna-no pod siglo O.A.S. (Organisation Armee Secrete) proglasila za ne-zakonito in jo s tem postavila iz-ven zakona. Omenjena organizaci-ja je sicer že prej bila nezakonita, toda z gornjim ukrepom, ki spada v okvir pospešene ofenzive proti teroristični dejavnosti skrajnih desničarjev, si je hotela pariška vlada zagotoviti pravico, da lahko sodno postopa ne samo proti pri-padnikom, ampak tudi proti za-govornikom, kdor odslej zagovar-ja O.A.S., sodišče lahko sodno po-stopa proti njemu.

Nobena skrivnost pa ni, da ima organizacija O.A.S. simpatizerje tudi v visokih krogih in med par-lamentarci. Vprašanje je, če bo vlada tem kos.

## Radio Trst A

Teden od 17. do 23. decembra 1961

**Nedelja:** 9.30 Slovenski narodni motivi. — 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Ju-sta. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Snež-na punčka«. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 15.40 Sestanek s kvarte-tom »Cetra«. — 17.00 Za smeh in dobro voljo. — 18.30 Goriški obiski: (4) »Rupa«. — 21.30 Brahms: Kvartet za godala v a-molu, op. 51, št. 2.

**Ponedeljek:** 18.00 Italijanska po radiu. — 19.00 Znanost in tehnika: »Posebnosti vseirske in podmorniške kuhinje«. — 20.30 Mario Zafred: »Hamlet«, opera v treh dejanjih.

**Torek:** 18.00 Radijska univerza: Tone Penko. Harmoni: (7) »Pa še o ščitnici«. — 18.30 Cherubini: Simfonija v D-duru. — 19.00 Pisani balončki. — 21.00 Petar Pe-trović Njegoš: Gorski venec (6. oddaja). — 21.30 Koncert tenorista Mitja Gregora-ča, pri klavirju Pavel Sivic. — 22.00 Oblet-nica tedna: »Dramatik Eugène Scribe, ob 170-letnici rojstva«.

**Sreda:** 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 Liki in značaji iz opernih del: »Pe-pelka«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Včeraj popoldne«, komedija v treh slikah. — 22.00 Zbori z vsega sveta. — 22.30 Vivaldi: Koncert v F-duru za flauto dolce, godala in čembalo. — Haydn: Koncert za rog v D-duru.

**Četrtek:** 18.00 Radijska univerza: (7) »Uporabna geofizika«. — 18.30 Koncert or-ganistke Lilian Capponi. — 19.00 Širimo obzorja: ((6) »Od prvih poizkusov leta-nja do reakcijskega letala«. — 20.30 Znani dirigenti: Eugen Ormandy: Beethoven - Hindemith - Strawinsky.

**Petek:** 18.00 Italijanska po radiu. — 18.30 Debussy: Fantazija za klavir in or-kester. — 19.00 Sola in vzgoja: »Različna so pota do otrokove notranjosti«. — 20.30 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. — 22.00 Novele 19. stoletja: Edgar Allan Poe: »Maska rdeče smrti«. — 22.20 Romantična sonata: Grieg: So-nata v c-molu, op. 45.

**Sobota:** 14.40 Igra orkester Bojan Ada-mič. — 15.30 »Novi skupuh«, radijska i-gra. — 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija: Nebesa (6. spev). — 18.30 Sklad-be jugoslovanskih sodobnih avtorjev: Ivo Petrić. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Zbor Slovenske filharmonije. — 21.00 Za smeh in dobro voljo.

V Hartzwald sta oba potnika prišla o polnoči. Dve uri potem je v civilu prišel tudi Schellenberg. Sporočil je, da je Mar-tin Bormann, že na pol blazen kot Hitler, začel pestiti Himmlerja, naj uniči vse jetnike. »Bojim se, da se bo Himmler vdal,« je še dodal Schellenberg. »Zato se morate potruditi na vse načine, da bo držal besedo,« je še nadaljeval polkovnik. »Če bi se pa slučajno zgodilo, da besede

## „Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

ne bo držal, bova pa Brandt in jaz po-skrbela, da se kaj takega ne zgodi,« je zaključil.

Se isto jutro se je Schellenberg vrnil v Berlin, da bi pripeljal Himmlerja v Hartzwald. Pred odhodom pa je obvestil, da se bosta verjetno s Himmlerjem za-kasnila. In je razložil: »Himmler bo nam-reč na kosilu pri Hitlerju. Danes je nje-gov rojstni dan.« (Se nadaljuje)



## Slovenska katoliška skupnost pri g. generalnemu vladnemu komisarju

Dne 7. decembra ob 11.30 so se zastopniki Slovenske katoliške skupnosti predstavili generalnemu vladnemu komisarju, g. dr. Liberu Mazza, ga pozdravili v imenu demokratično in katoliško usmerjenih tržaških Slovencev ter predložili osnutek, kako si zamišljajo sodelovanje z najvišjim oblastnikom našega ozemlja. V razgovoru, ki je trajal pol ure, je g. generalni vladni komisar kazal veliko zanimanje za naše slovenske zadeve.

## Nova cerkev

Na spodnjih obronkih Kolonkova, pri industrijskem pristanišču je posvetil tržaški škof msgr. Santin novo cerkev in župnišče. Cerkev je posvečena Jezusu Delavcu. Novi okraj v bližini ul. Flavija in novega naselja sv. Sergija je bil zelo potreben cerkve.

## Dve predpraznični zagotovili

Predsednik zveze prodajalcev na drobno je zagotovil, da med prazniki ne bodo zvišali cen kupnim proizvodom; s tem je napovedal premirje cen.

Generalni vladni komisar dr. Mazza je posredoval, da se do prvih dni januarja z ozirom na božične praznike prekinijo sodnijski stanovanjski izgoni.

## Evropa in Trst

Pretekli teden je došel v Trst diplomat dr. Bolasco, dodeljen Evropski ekonomski skupnosti in strokovnjak v zadevah za Skupno evropsko tržišče. Govoril je v prostorih trgovinske zbornice o Trstu, Skupnem evropskem tržišču in o gospodarskih odnosih z vzhodnimi državami. Naslednjega dne se je o istem problemu vršila razprava, v katero so poslegli vodilni tržaški gospodarski izvedenci.

## Dan človečanskih pravic

Desetega decembra so po celem svetu proslavili Dan človečanskih pravic. V Trstu so proslavili ta dan z več prireditvami, ki jih je pripravila Univerzitetna skupina za mednarodno organizacijo, MSOI. V dvorani trgovinske zbornice v ul. S. Nicolò 5 je prirejena razstava znanih, ki jih je izdala OZN in grafik tržaških slikarjev o človeškem delu. Razstavo je otvoril generalni vladni komisar dr. Mazza ob prisotnosti najvišjih tržaških oblasti in predstavnikov diplomatskega zbora.

## Geofizikalni kongres

Te dni se vrši v Trstu XXI. kongres Evropske zveze geofizikov. Geofizika se bavi predvsem s preučevanjem in sprejemami zemeljske skorje. Poleg ugotavljanja sestave zemeljske skorje in naravnih zemeljskih potresov je znanost v zadnjih letih dobila povsem novo funkcijo ugotavljanja učinka podzemskih atomskih procesov. Evropski geofiziki zasedajo dvakrat letno zaradi nevarnosti znanstvenih dognanj. Letos je organiziral kongres tržaški geofizikalni zavod. Vršil se v dvorani hotela Excelsior. Pred začetkom kongresa je zasedel podbor za alpske eksplozije, ki je preučeval rezultate poskusnih eksplozij na dolomitskem jezeru Lagorei, ki jih je letos pripravil tržaški geofizikalni zavod ob sodelovanju z drugimi evropskimi zlasti nemškimi znanstveniki. Eksplozije so služile za preučevanje sestava spodnjih plasti Dolomitov. Na kongresu so udeleženi tudi jugoslovanski znanstveniki. Na glavnem zasedanju je nastopilo mnogo svetovno znanih znanstvenikov, med drugimi dva tržačana prof. Morelli z dvema tehničnima referatoma in prof. Marussi, ki je poročal o gravimetrični ekspediciji na granitnih skladih Karakoruma. Udeleženci so obiskali tudi svetovno znano jamo pri Brisčikih, kjer deluje ena najvažnejših postaj za merjenje zemeljskega plimovanja.

## Likovna umetnost v Trstu

Zimski meseci so najbolj privlačni za prirejanje razstav. V preteklih tednih so bili vsi razstavniki prostori popolnoma zasedeni in razstave so se vrstile ena za drugo. Prisiljeni smo samo omeniti nekatere in izpustiti druge z upanjem, da bomo v prihodnosti lahko točno sledili in obširneje poročali o posameznih razstavah.

V prostorih Novega gledališča je bila razstava sindikata tržaških umetnikov, kjer so sodelovali skoraj vsi tržaški umetniki. Sedaj razstavlja v istih prostorih »Nova šola evropskih umetnikov«. V občinski galeriji je razstavljal prof. Černigoj, slikarka in kiparka Ossi Czinner, sedaj

razstavlja v isti galeriji Sabino Coloni, ki se s svojimi novimi deli popolnoma odtrže od svojega nekdanjega realističnega stila. V dvorani trgovinske zbornice v ul. S. Nicolò 5 je odprta razstava tržaških umetnikov s temo »Človeško delo«.

Razstavlja najbolj znani tržaški umetniki, kot Mascherini, Černigoj, Spacal, Perizi, Černe in drugi. Zanimivosti v sedanjih sezonah je otvoritev nove galerije moderne umetnosti v ul. Cavana. Odprla sta jo dva tržaška umetnika, Miela Reina in Enzo Cogno. »La Cavana« si je prevzela nalogo, da predstavi tržaškemu občinstvu najsoodobnejše italijanske in svetovno znane neformalne umetnike. Sedaj so v galeriji razstavljeni dela šestih zelo znanih italijanskih neformalistov. Prijetna so dela Perillija, razstavljeni so tudi dela znanega Goričana Musica in Dorazia, katerih dela so najbolj cenjena.

V prostorih bara Moncenisio v ul. Carducci bodo razstavljeni od sobote 16. decembra likovna dela tržaških univerzitetnih študentov. Razstavo organizira Univerzitetni krožek za umetniška preučevanja.

## Barkovlje

V nedeljo 17. decembra ob petih popoldne bo prirejena v župnijski dvorani igra »Od tu do Rimske ceste«.

## Pobuda K.D. za Slovence

Demokratski poslanec Frunzio je skupaj s parlamentarno skupino predložil zakonski predlog za ukinitve fašističnega zakona rasističnega duha o krstnih imenih. Omenjeni zakon, ki prepoveduje dajati tuja ali pa židovska imena, je v Trstu ukinil že komisar Palamara, formalno pa še velja na Goriškem in po ostali Italiji.

Pobuda demokratskega parlamentarca bo tako v kratkem času odstranila neumnost, ki je globoko žalila Italijo v svoji sovražni totalitarnosti po duhu in rasistični obliki.

Ukinitve rasističnega zakona so zagovarjale demokratične večinske stranke na Goriškem. — Mi ugotavljamo, da je bil čas, da se to napravi. Predlagali bi pa še eno: na županstvih naj naredijo tudi pisavo slovenskih sičnikov, č, š, ž s trešico, kot to delajo vse znanstvene knjige.



## Priprave za božično razsvetljavo

Po zadnji vojni se je tudi pri nas pokazala marsikaka novost. Tako je preko oceana prišla do nas tudi lepa navada božične razsvetljave, kakor je bila že davno v navadi po ameriških velenjih. Tudi nam se je priljubila in, če bi izostala, bi jo že pogrešali. Sedaj so že v teku priprave za božično razsvetljavo. Vzdolž Korza, ulice Carducci, Mazzini in Raštela se postavljajo žarnice in slavočke, na goriškem gradu pa je tudi že postavljeno ogrodje, kjer delavci mestnega podjetja nameščajo zvezdo repatico, ki je lansko leto prvič zasijala nad Gorico. Upajmo, da bo vsa ta zunanost pripomogla, da bo svetlo in lepo tudi v naših dušah in da bomo tako najlepše sprejeli božje Dete.

## Sestal se je odbor za zimsko pomoč

Pod predsedstvom prefekta dr. Nitrija se je v soboto 9. decembra sestel v vladni palači odbor za zimsko pomoč. Prefekt se je najprej zahvalil vsem darovalcem lanske nabirke, ki je prinesla nad devet milijonov lir. Povabil je vse, naj se tudi v letošnji nabirki za zimsko pomoč, ki se sedaj prične, izkažejo velikodušne, toliko bolj, ker notranje ministrstvo ne bo moglo letos nič prispevati, ker je že lansko leto odobrilo v ta namen vsoto 58 milijonov lir.

Nato je pokrajinski glavar podal bilanco lanskega leta. Dohodkov je bilo 67 milijonov, od teh 58 milijonov, katere je dalo na razpolago notranje ministrstvo, in 9 milijonov nabirka za zimsko pomoč. Izdali so za ECO 52 milijonov, za ljudska dela in pomoč brezposelnim 10 milijonov ter 4 milijone in pol za nakup oblek in živeža ubogim.

## Dan za dober film

V nedeljo 10. decembra so po vsej goriški nadškofiji, na željo g. nadškofa, obhajali »dan za dober film«. Po vseh cerkvah so duhovniki pri nedeljski maši opozarjali vernike na veliko odgovornost zase in za svoje otroke v pogledu filmskih predstav.

## Radio Trst A — Izboljšane oddaje

Ze tri mesece je tega, odkar je tržaška radijska postaja Trst A ojačila svoje oddaje v slovensčini in sicer tako, da jih za Goriško oddaja tudi na kratki valovni dolžini 98,3 (na radijskih sprejemnikih ital. izdelave so ti valovi na lestevici znamenovani MF ali modulazione di frequenza). To lestevico imajo vsi novejši aparati, starejši je pa nimajo. Zato bo moral, kdor ima starejši aparat, še nadalje poslušati le na srednji valovni dolžini kot do sedaj, to je na valu 306,1. Kdor posluša oddajo na kratkih valovih, jo sliši tudi v večernih urah zelo dobro, tako trdijo tisti, ki jo poslušajo na tem valu. Kdor pa kratkih valov nima, je najboljše, da si počasi omisli nov radijski sprejemnik, ker je škoda posebno sedaj pozimi, ko so oddaje iz Trsta dobre in pestre, da bi jih ne mogli poslušati ob večernih urah.

## Zimska zbirka za Marijanišče

Pred vrati so zimske kvatre in z njimi nova zbirka za naše Marijanišče. To nedeljo ali kakor določijo gospodje v posameznih krajih, dobite novo »Poročilo«, novo kuverto in na cerkvenih vratih vas pozdravlja nov plakat. Vse je novo in tudi lepše kakor lansko leto, saj je tudi Marijanišče lepše, ker je vendar enkrat popolnoma na zunaj prenovljeno in očisto.

Vse naše dobrotnike vabimo; naj preberejo novo »Poročilo«. Tam bodo zvedeli, da mislimo na razširjenost zavoda, ker je že za sedanje število premajhen. Sedaj je v hiši skupno skoro 40 prebivalcev. Z vašimi darovi, blagi dobrotniki, bomo pomagali večini letošnjih dijakov in obenem resno začeli misliti na zbirko za nove zidove.

V jesenski zbirki ste darovali v posameznih krajih sledeče zneske za Marijanišče:

Sveti Križ 11.840, Prosek 8.500, Kontovel 4.500, Opčine 25.000, Repentabor 2.200, Trebče —, Bazovica 8.500, Katinara 7.500, Ricmanje 7.400, Boršt 4.935, Boljunc 4.500, Dolina 12.100, Mačkovlje 5.300, Zavle 4.700, Škedenj 32.750, Sveta Ana 8.500, Salezijanci 8.500, Sveti Jakob 14.030, Sveti Vincenc 28.800, Sveti Anton 51.000, Sveti Ivan 27.680, Rojan 20.000, Barkovlje 8.110.

Vsem številnim dobrotnikom se Marijanišče iskreno zahvaljuje in lepo priporoča. Na Silvestrovo bo v zahvalo za vse dobrotnike Marijanišča sveta maša v openski farni cerkvi ob 9<sup>h</sup>.

## Sv. Miklavž v dvorani Brezmadežne

Kako so naši ljudje željni kulturnih prireditev, pa četudi so včasih namenjene le otrokom, sta izpričali dve zadnji na odru Brezmadežne v Gorici. Obakrat je bila dvorana premajhna za vse in zakasneli smo že srečevali ljudi, ki so se vračali, češ, vse je že natrpano. Pa so se premnogi, polni dobre volje, zadovoljili tudi s tem, da so stali.

Prva prireditev je bila na god sv. Miklavža v sredo 6. decembra. Seveda je bila namenjena našim otrokom, a prišlo je tudi večje število starejših, zlasti takih, ki ne zamudijo nobene naše kulturne prireditve. Na Miklavžev večer so gojenci iz zavoda Alojzijevega odigrali zanimivo in zlasti za otroke zelo poučno igrice »Vragov koš«. Zatem je prišel na oder v spremstvu angelov in peklensčkov sv. Miklavž, ki je najprej prečital otrokom svoj nebeški govor, jih pohvalil, a tudi pogrjal in vzpodbujal k večji gorečnosti in ubogljivosti. Začel je nato deliti darove in obenem izpraševati obdarovance. Povečini so dobro odgovarjali, a gorje tistemu, ki se je obotavljal ali pa sploh ni znal odgovoriti. Peklensčki so planili nanj in ga zvezali z verigami. Tisti se bo še dolgo spominjal letošnjega Miklavževega večera; upajmo, da se bodo taki v bodoče poboljšali in se pridneje učili. Potem ko je sv. Miklavž izčrpal vse naslovljene zavoje, je pa začel deliti darilne zavoje vsem otrokom od kraja. Razdelil je nad 130 paketov, za katere je letos poskrbel delno Vincencijeva konferenca, delno pa požrtvovalna goriška družbenica, ki je sama med goriškimi trgovci nabrala toliko blaga, da smo lahko obdarili še 40 revnih goriških učencev. Kljub slabemu vremenu je bila dvorana ta večer natrpana in mnogi so prišli od daleč.

## SLOMSKOV VEČER

Druga prireditev pa je bila v nedeljo 10. decembra v obliki kulturnega večera, posvečenega 100-letnici smrti velikega slovenskega škofa Antona Martina Slomška. Tudi tokrat res ni manjkalo gledalcev in

tiste, ki smo stali, je msgr. Močnik potolažil, da naj potrpi, ker so to zadnje prireditve v pretesnem domu in da bo v novi dvorani Katoliškega doma dovolj prostora za vse. Nedeljski kulturni večer so pripravili dijaki Alojzijevega pod skrbnim vodstvom msgr. dr. Močnika in profesorja Bolčine. Najprej so nam trije nižješolci recitali tri Slomškove pesmi. Sledil je lep in temeljit govor dijaka Alojzijevega osmošolca Damijana Pavlina, ki nam je prikazal svetniški lik našega, upajmo, bodočega svetnika Antona Martina Slomška. Zelo potreben je bil ta večer, saj mnogi Slomška poznajo morda le po imenu in ne vedo, kaj vse je naredil za vzgojo mladine in za kulturni in verski preporod našega naroda. Sledil je še pevski nastop kvarteta Alojzijevečnikov, ki nam je lepo in ubrano zapel vrsto Slomških pesmi, nato še dve zborni recitaciji in ponovitev igre »Vragov koš«. Vse izvajanje je občinstvo sprejelo z velikim odobravanjem ni vidno zadovoljno zapuščalo dvorano na Placuti.

## Obmejni promet v novembru

Kljub slabemu vremenu se je obmejni promet v preteklem mesecu obdržal na častni višini, saj so zaznamovali skoro 93.000 prehodov v obe smeri. S potnimi listi je prešlo mejo pri Rdeči hiši 7348 potnikov, 8734 potnikov se je poslužilo dvolastniških dovoljenj in 76.722 oseb je prešlo mejo z običajnimi prepustnicami. To znači, da je približno 3 tisoč oseb dnevno prekorajilo mejo v obe smeri.

## Slovesna otvoritev centra

### »Stella Matutina«

Na praznik Brezmadežne so v ulici Nizza slovesno otvorili novi center »Stella Matutina«, ki ga vodijo patri jezuiti. Namenjen je goriškemu dijakom, ki bodo na tem sedežu našli primerne prostore za študij, versko izobrazbo in zabavo. Zgradba je sestavljena iz podzemskih prostorov in treh vrhnih nadstropij.

Otvoritev se je pričela s sv. mašo, ki jo je v cerkvi sv. Ignacija, nekoč jezuitski cerkvi, daroval goriški nadškof Ambrosi. Ob 11.30 je bila slovesna blagoslovitev in otvoritev novega centra v ulici Nizza. Blagoslovitev je izvršil goriški nadškof Ambrosi, nakar je senator Vallauri prezel tradicionalni trak in s tem otvoril novi sedež »Stella Matutina«.

Patri jezuiti so v Gorici že od leta 1615, ko so se nastanili v hiši Kobenzl, sedanji škofijski palači. Leta 1620 so ustanovili prvi jezuitski zavod, ki je v poznejših letih lahko sprejel do 500 gojencev. Leta 1654 so začeli zidati cerkev sv. Ignacija, jezuitsko cerkev, kakor jo mnogi še imenujejo. Leta 1865 so začeli zidati sedanji sedež v ulici Nizza, ki so ga nato iz leta v leto vse bolj izpopolnjevali do otvoritve sedanjega modernega sedeža za goriško mladino.

## Ponesrečil se je industrijalec

### Luigi Tacchino

Pri cestni nesreči v bližini Gradiške je izgubil življenje znani goriški industrijalec, staveben podjetnik Luigi Tacchino. Dovolil je 79 let.

Po rodu je bil iz Piemonta, v naše kraje pa je prišel po prvi svetovni vojni in se je takoj uveljavil kot izredno zmožen in dober podjetnik. Ustanovil je apnenico v Solkanu, na poti na Sv. goro, v Renčah je nato odprl opekarno in bil več let župan v tem kraju.

## Števerjan

Uradni list italijanske republike je dne 28. novembra 1961 priobčil odlok ministra za poljedelstvo, po katerem je bila števerjanska občina (razen Prevale) prišteta med hribovite občine z zelo pasivnim gospodarstvom («comuni collinari a rilevante depressione economica»). Isto velja za Oslavje in Štmaver, ki tvorijo del goriške občine.

Po tem odloku imajo števerjanski, oslavljski in maverski kmetovalci pravico do raznih ugodnosti in državnih podpor, ki jih predvideva čl. 8 zakona z dne 2. 6. 1961, lepše znanega pod imenom »zeleni načrt«.

Naj navedemo važnejše točke čl. 8. omenjenega zakona.

Za obnovo, popravo in spopolnitev kmečkih poslopij bo lahko znašal državni prispevek od 38 do 43 od sto celotnih stroškov. Mali posestniki in neposredni obdelovalci lahko dobijo iz omenjenega dela 50 od sto državne podpore.

V nedeljo, 17. dec. ob 15<sup>h</sup> bo

## v DOBERDOBU

slovesen zaključek sv. misijona, ki sta ga vodila č. gg. Luskar in Mihelič. — Spored: procesija s križem, govor, blagoslovitev nabožnih spominskih predmetov, Te Deum, blagoslov, darovanje (ofer). — Vabljeni!

Do 50 od sto stroškov za zidanje ali popraviljanje stanovanjskih poslopij malih posestnikov in neposrednih obdelovalcev bo krila država, če bodo stanovanja odgovarjala higiensko-zdravniškim predpisom in da v njih kmetovalec stalno prebiva ter nima drugih stanovanjskih poslopij.

Za zgraditev in obnovitev javnih občinskih poti («strade vicinali») in poljskih poti ter za zgraditev kmečkih vodovodov in elektrovdov v letih 1961-65, bo lahko država prispevala 75 od sto celotnih stroškov.

Omenjenega prispevka bodo lahko deležne le skupine kmetij z vsaj sto prebivalci.

Naši kmetovalci bodo lahko izprosil bodisi za te prispevke, bodisi za druge, ki jih predvidevajo ostali členi »zelenega načrta«.

# OBVESTILA

## V GORICI JE KATOL. GLAS IZDAL

slovensko besedilo devetdnevnic za Božič. — Note in spremljavo lahko naročite pri g. Francu Miheliču v Ljubljani, Rakovniška 6. — Besedilo sta odobrila ljubljanski in goriški ordinariati. — Priporočamo vsem č. gg., da si devetdnevnic o oskrbe vsaj za prihodnje leto.

OLYMPIA obvešča, da bo v nedeljo želno prvenstvo v odbojki, in sicer v Trstu. Zbirališče odbojkarjev ob 7.45 pred železniško postajo v Gorici.

## DAROVİ

Za Mladinski dom v ul. Scorcola: Roza Lazar 5.000; N. N. 1.000; Pavla Kravos 4.000; Benedetti 500 lir. — Vsem najlepša hvala!

Za Marijanišče na Opčinah: N. N. 2.000; Zora Bajec v spomin na Fani Pelan 1.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Strekelj M. 1.000; Ukmar 1.000; K. V. 1.000; Z. Fr. 5.000; Fabijan Marija ob četini smrti 2.000; Pečenko P. 1.500; Zlobec Pina 2.000; Zagar Marija 500 lir namesto cvetja na grob Eme Ukmar. — Bog povrni!

Za Katoliški dom: N. N. 2.500; N. N. 5.000; N. N. 3.500; Marija Sardoč 2.000; A. Z. 1.000; Viktorija Komic 1.000; Družina Stekar 1.000; Družbenica 2.500; Družina Susič 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 3.000; N. N. 1.000; Marijina družba, Gorica - december 12.000.

## LISTNICA UREDNIŠTVA

Za Božič bomo izdali list na osmih straneh. Izšel bo v četrtek 21. dec. Ta številka bo obenem tudi novoletna, kajti v četrtek po Božiču naš list ne bo izšel zato, da stavcem in urednikom ne bo treba pisati in staviti na sam Božič. Privoščimo tudi njim nekaj počitka za božične praznike, ker si ga niso nič vzeli za Veliki Smaren, ko so vsi drugi šli na počitnice. Zato prosimo vse gg. sotrudnike, da zgornje upoštevajo in da nam zlasti božične prispevke pošljejo pravočasno. Čim prej, tem bolje.

## LISTNICA UPRAVE

Vse gg. naročnike prosimo, da poravnajo naročnino, v kolikor je niso že poravnali. Ni pošteno, da nekdo prejema list morda celo leto, potem pa nič ne plača. Prav tako prosimo tiste, ki menjaajo stanovanja, da o tem obvestijo upravo in pošljejo novi naslov, sicer se dogaja, da pošta časopis vrača s pripombo: Menjal stanovanje. Kam je šel, pa Bog ve, uprava že ne.

## OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik  
Tiska tiskarna Budin v Gorici

## Dr. STANISLAV PERAZZI

bo od 1. januarja dalje sprejemal dnevno:

v Pevmi, ulica Ponte del Torriore, 1 - od 9<sup>h</sup> do 11<sup>h</sup>;

v Štandrežu, ulica sv. Mihaela, 170 - od 15.30 do 17.30;

v Sovodnjah, ulica Impero, 122 - od 18<sup>h</sup> do 20<sup>h</sup>.

Izbira INAM do 22. dec. na Bolniški blagajni, ul. Leopardi, 11 - od 8.30 - 12.30 dnevno.